

AVTORSKE PRAVICE NA INTERNETU

Priročnik za mlade v okviru projekta DigiPravZaMlade

Operacija se izvaja v okviru javnega razpisa Problemsko učenje študentov v delovno okolje 2024–2027 (PUŠ v delovno okolje 2024–2027). Operacijo sofinancirata Republika Slovenija, Ministrstvo za izobraževanje, znanost in mladino ter Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada plus (ESS+).

Ljubljana, junij 2026

KAZALO VSEBINE

1 UVOD.....	6
2 SPLOŠNO O AVTORSKEM PRAVU	6
2.1 AVTOR	7
2.2 AVTORSKO DELO	7
2.3 AVTORSKA PRAVICA	8
2.3.1 Moralne avtorske pravice	8
2.3.2 Materialne avtorske pravice	9
2.3.3 Druge avtorske pravice	11
2.4 AVTORSKA PRAVICA IN LASTNINSKA PRAVICA	11
2.5 ZAKONITE LICENCE IN IZJEME	11
3. VARSTVO IN UVELJAVLJANJE PRAVIC: NA KOGA SE OBRNITI	12
4 SPLETNO PIRATSTVO	13
4.1 KAJ JE SPLETNO PIRATSTVO	13
4.2 KAJ KAŽEJO PODATKI O PIRATSTVU V EU (EUIPO)	14
4.3 NAJPOGOSTEJŠA VRSTA PIRATSTVA	14
4.4 KAKO UPORABNIKI DOSTOPAJO DO PIRATSKIH VSEBIN	14
4.4.1 <i>Streaming</i>	14
4.4.2 <i>Ripping</i>	15
4.5 KATERE VRSTE PIRATSTVA NARAŠČAJO IN KATERE UPADAJO	15
4.6 RAZLIKE MED NAPRAVAMI	15
4.7 OD ČESA JE ODVISEN OBSEG PIRATSTVA	15
4.8 IPTV PIRATSTVO	16
4.9 KAKO PREPREČIMO IPTV PIRATSTVO	17
4.10 SLOVENIJA IN POJAV PIRATSTVA	17
5 UKREPI ZA PREPOZNAVANJE AVTORSKIH VSEBIN	18
6 AVTORSKO PRAVO NA SPLETNIH PLATFORMAH	19
6.1 OD CD-ja DO <i>STREAMINGA</i>	19
6.2 AVTORSKE PRAVICE NA SPLETNIH PLATFORMAH	19
7 UMETNA INTELIGENCA IN AVTORSKO PRAVO	20
7.1 PRIHODNJI RAZVOJ	21
8 ZAKLJUČEK	22
8 VIRI IN LITERATURA	23
8.1 PRAVNI VIRI	23

8.2 SPLETNI VIRI	23
-------------------------------	-----------

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC IN OKRAJŠAV

AIPA: Zavod za uveljavljanje pravic avtorjev, izvajalcev in producentov avdiovizualnih del Slovenije

EU: Evropska unija

EUIPO: European Union Intellectual Property Office

IPF: Zavod za uveljavljanje pravic izvajalcev in proizvajalcev fonogramov Slovenije

IPI: Inštitut za intelektualno lastnino

IPTV: Internet Protocol Television

KZ-1: Kazenski zakonik

NFT: Non-fungible Tokens

ODIPI: Inštitut za odprte podatke in intelektualno lastnino

SAZAS: slovenske kolektivne organizacije za zaščito avtorskih pravic na neodrskih glasbenih delih

SIPO: podatkovna baza Urada Republike Slovenije za intelektualno lastnino

UIL: Urad za intelektualno lastnino

WIPO: World Intellectual Property Organization

ZAKUASP: Zakon o kolektivnem upravljanju avtorskih in sorodnih pravic

ZASP: Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah

SEZNAM SLOVENSKIH PREVODOV TUJIH IZRAZOV

Prevod iz angleškega jezika:

blockchain – veriga blokov

dawnload - prenos

scan - skenirati

screenshot – posnetek zaslona

streaming – pretakanje

Prevod iz latinščine:

inter vivos – med živimi ali za čas življenja

1 UVOD

Avtorsko pravo je temeljni pravni mehanizem, s katerim sodobna družba varuje ustvarjalce in njihova dela v književnosti, znanosti in umetnosti ter hkrati vzpostavlja ravnotežje med interesi javnosti. V digitalni dobi internet in nove tehnologije omogočajo izjemno hitro in množično širjenje vsebin, kar odpira nove priložnosti za dostop do znanja in kulture, hkrati pa povečuje tveganja za spletno kršenje avtorskih pravic. Mladi so pri tem v ospredju, kot najaktivnejši uporabniki spletnih platform, pretočnih storitev in družbenih omrežij, zato je njihova digitalna in pravna pismenost ključna za odgovorno ustvarjanje, deljenje in uporabo avtorskih del. Projekt DigiPravZaMlade se na ta izziv odziva z razlago osnovnih pojmov avtorskega prava, prikazom praktičnih situacij na internetu ter predstavitev evropskih in slovenskih trendov spletnega piratstva in pravnih rešitev, ki oblikujejo digitalno okolje prihodnosti.

2 SPLOŠNO O AVTORSKEM PRAVU

»Avtorsko pravo ureja področje človekovega ustvarjanja in pravna razmerja, ki nastanejo pri ustvarjanju in izkoriščanju avtorskih del.«¹ V njegovem središču je avtorska pravica, ki je po ZASP enotna pravica, iz katere izvirajo moralne avtorske pravice, materialne avtorske pravice in druge pravice avtorja. Avtorji so fizične osebe, ki so ustvarile avtorsko delo; avtorska pravica jim pripada samodejno na podlagi same stvaritve dela, brez kakršnihkoli formalnosti (registracija, vpis v register).²

Avtorsko pravo avtorjem zagotavlja izključne pravice, ki jim omogočajo nadzor nad uporabo njihovih del ter ustvarjanje dohodka (honorarjev, nadomestil). Avtorji oziroma imetniki pravic lahko dovolijo ali prepovejo načine uporabe, kot so reproduciranje, distribuiranje, javna priobčitev in dajanje del na voljo javnosti. Poleg avtorskih pravic pravni sistem ureja tudi sorodne (sosednje) pravice izvajalcev, proizvajalcev fonogramov, filmskih producentov ter radijskih in televizijskih organizacij, katerih namen je nagraditi vlaganja tistih, ki omogočajo dostopnost del javnosti.³

Avtorskopravno varstvo se nanaša izključno na izraz ideje (konkreten tekst, melodija, slika, program), ne pa na idejo samo.⁴ Za pridobitev varstva ni potrebna registracija, saj nastane samodejno ob ustvaritvi dela, kar avtorske pravice razlikuje od večine drugih pravic intelektualne lastnine (patent, znamka), kjer je registracija nujna.⁵ Zakon hkrati predvideva izjeme in omejitve (zakonite licence in proste uporabe), s katerimi se vzpostavlja ravnotežje med varstvom pravic ter interesi javnosti (svoboda izražanja, pouk, raziskovanje, obveščanje).⁶

¹ Avtorsko pravo, dr. Maja Bogataj Jančič, e-vir.

² Prav tam.

³ Prav tam.

⁴ 10 zmot o avtorskih pravicah, CŠH odvetnice, e-vir.

⁵ Osnove intelektualne lastnine, Univerza na primorskem, e-vir.

⁶ Izjeme in omejitve v avtorskem pravu, dr. Maja Bogataj Jančič in Laura Pipan, e-vir.

2.1 AVTOR

Po ZASP je avtor lahko le fizična oseba.⁷ Avtor je torej tista fizična oseba, ki je ustvarila avtorsko delo, ne glede na njeno poslovno sposobnost.⁸

Avtorsko delo je lahko ustvarjeno v sodelovanju dveh ali več oseb (soavtorstvo) ali pa več avtorjev svoje samostojne stvaritve združi zaradi skupne uporabe (združena dela).⁹ Pri soavtorstvu pripada vsem soavtorjem nedeljiva avtorska pravica na celotnem delu; o uporabi odločajo nerazdelno, posamezni soavtor pa je ne sme onemogočati v nasprotju z načelom vestnosti in poštenja.¹⁰ Deleži posameznih soavtorjev se določijo v sorazmerju z dejanskim prispevkom, če njihova razmerja niso drugače dogovorjena s pogodbo.¹¹

2.2 AVTORSKO DELO

ZASP določa, da so individualne intelektualne stvaritve s področja književnosti, znanosti in umetnosti, ki so na kakršenkoli način izražene, če ni s tem zakonom določeno drugače. Zakon našteva:

- »govorjena dela, kot npr. govori, pridige, predavanja;
- pisana dela, kot npr. leposlovna dela, članki, priročniki, študije ter računalniški programi;
- glasbena dela z besedilom ali brez besedila;
- gledališka, gledališko-glasbena in lutkovna dela;
- koreografska in pantomimska dela;
- fotografska dela in dela, narejena po postopku, podobnem fotografiranju;
- avdiovizualna dela;
- likovna dela, kot npr. slike, grafike in kipi;
- arhitekturna dela, kot npr. skice, načrti ter izvedeni objekti s področja arhitekture, urbanizma in krajinske arhitekture;
- dela uporabne umetnosti in industrijskega oblikovanja;
- kartografska dela;
- predstavitve znanstvene, izobraževalne ali tehnične narave (tehnične risbe, načrti, skice, tabele, izvedenska mnenja, plastične predstavitve in druga dela enake narave).«¹²

Osnutek, posamezni sestavni deli in naslov avtorskega dela, kadar predstavljajo individualne intelektualne stvaritve, uživajo enako pravno varstvo kot samo delo.¹³ Za

⁷ ZASP, 10. člen.

⁸ Avtorsko pravo, dr. Maja Bogataj Jančič, e-vir.

⁹ ZASP, 1. odstavek, 12. člen in 13. člen.

¹⁰ Prav tam, 2. odstavek, 12. člen.

¹¹ Prav tam, 3. odstavek, 13. člen.

¹² Prav tam, 2. odstavek, 5. člen.

¹³ Prav tam, 1. odstavek, 6. člen.

naslov novega avtorskega dela ni dovoljeno uporabiti naslova, ki je že uporabljen pri delu iste vrste, če bi to lahko povzročilo zmedo glede njegovega izvora.”¹⁴

Ne varujejo se: ideje, načela, odkritja, uradna besedila z zakonodajnega, upravnega in sodnega področja ter ljudske književne in umetniške stvaritve (folklor); prevodi uradnih besedil so varovani, razen če so objavljeni kot uradno besedilo.¹⁵

2.3 AVTORSKA PRAVICA

Avtorska pravica je ena izmed pravic intelektualne lastnine, poleg patentov, znamk, modelov ipd. Po 14. členu ZASP avtorska pravica pripada avtorju na podlagi same stvaritve dela, brez kakršnihkoli formalnosti.¹⁶ Splošno pravilo trajanja je, da obstaja za časa življenja avtorja in 70 let po njegovi smrti¹⁷; pri soavtorstvu se rok računa od smrti zadnjega soavtorja.¹⁸

Po poteku roka avtorska pravica preneha, delo postane javna domena (prosto delo), kar pomeni, da ga je načeloma mogoče prosto uporabljati, ob spoštovanju nekaterih posebnih pravil (npr. varstvo kritičnih znanstvenih izdaj, posebne pravice prvega objavitelja prej neobjavljenega dela).¹⁹

ZASP določa, da je avtorska pravica enovita pravica, iz katere izvirajo:

- moralne avtorske pravice (osebna upravičenja),
- materialne avtorske pravice (premoženjska upravičenja),
- druge pravice avtorja.²⁰

2.3.1 Moralne avtorske pravice

V zvezi z moralnimi pravicami ima avtor izključno pravico, saj varujejo avtorja glede njegovih duhovnih in osebnih vezi do dela.²¹ Ključne značilnosti moralnih avtorskih pravic o:

- nepremoženjska narava (varujejo osebnost, ugled, vez z delom);
- so načeloma neprenosljive *inter vivos* (avtor se jim ne more veljavno odpovedati ali jih prenesti kot takšne);
- pogosto se dedujejo (dedič lahko skrbi za spoštovanje imena in integritete dela).

Pod posamezne moralne avtorske pravice se štejejo:

¹⁴ Prav tam, 2. odstavek, 6. člen.

¹⁵ Prav tam, 9. člen.

¹⁶ Prav tam, 14. člen.

¹⁷ Prav tam, 59. člen.

¹⁸ Prav tam, 60. člen.

¹⁹ Prav tam, 58. člen.

²⁰ Prav tam, 15. člen.

²¹ Prav tam, 16. člen.

1. Pravica prve objave: je izključna pravica avtorja, da odloči, ali, kdaj in kako bo njegovo delo prvič objavljeno.²²
2. Pravica priznanja avtorstva: ta pravica se nanaša na priznanje avtorstva, torej je izključna pravica avtorja, da mu je avtorstvo priznано in ustrezno navedeno; avtor lahko določi, ali se navede z imenom, psevdonimom ali anonimno.²³
3. Pravica spoštovanja dela: pravica, da se avtor upre skaziti, popačitvi ali drugi uporabi dela, ki bi lahko okrnila njegovo osebnost.²⁴
4. Pravica seksanja: je pravica avtorja, da do imetnika materialne avtorske pravice to pravico prekliče, če ima resne moralne razloge in predhodno povrne škodo. Z uveljavitvijo te pravice materialna pravica imetnika ugasne. Če želi avtor kasneje pravico zoper prenesti, jih mora v 10 letih od preklica vedno najprej ponuditi prvotnemu imetniku pod prejšnjimi pogoji.²⁵

2.3.2 Materialne avtorske pravice

Materialne avtorske pravice varujejo premoženjske interese avtorja s tem, da ta izključno dovoljuje ali prepoveduje uporabo svojega dela in primerkov svojega dela. Brez prenosa ustrezne materialne pravice (ali izjeme) je uporaba nedopustna.²⁶

Materialne avtorske pravice se delijo glede na obliko uporabe dela, in sicer se delijo na uporabo dela v telesni obliki, v netelesni obliki, v spremenjeni obliki in uporaba primerkov avtorskega dela.²⁷

Uporaba dela v telesni obliki:

1. Pravica reproduciranja: je izključna pravica fiksiranja dela na materialnem nosilcu ali primerku (v katerikoli obliki - tisk, fotokopija, snemanje, digitalno shranjevanje).²⁸
2. Pravica distribuiranja: je pravica dajanja izvirnika ali primerkov v promet.²⁹
3. Pravica dajanja v najem: je pravica, da se izvirnik ali primerki dajejo v rabo za določen čas za neposredno ali posredno gospodarsko korist. To se razlikuje od javnega posojanja v knjižnicah, kjer gre za posebno "pravico do nadomestila".³⁰

²² Prav tam, 17. člen.

²³ Prav tam, 18. člen.

²⁴ Prav tam, 19. člen.

²⁵ Prav tam, 20. člen.

²⁶ Prav tam, 21. člen.

²⁷ Prav tam, 22. člen.

²⁸ Prav tam, 23. člen.

²⁹ Prav tam, 24. člen.

³⁰ Prav tam, 25. člen.

Uporaba dela v netelesni obliki - priobčitev javnosti:

1. Pravico javnega izvajanja: pravica se nanaša na recitiranje, živo glasbeno izvedbo, odrek uprizoritve pred javnostjo ipd. Za koncerte, gledališke predstave in javno branje besedil je potrebno dovoljenje.³¹
2. Pravico javnega prenašanja: tu spada prenos izvedbe ali recitiranje v drug prostor z zvočnikom, zaslonom ipd. (npr. ozvočenje v trgovinah, televizija v lokalu).³²
3. Pravico javnega predvajanja s fonogrami in videoigrami: nanaša se na priobčitev javnosti posnetih izvedb z nosilcev zvoka/ slike (CD, MP3, video). Npr. glasba, ki se predvaja v lokalih in trgovinah.³³
4. Pravico javnega prikazovanja: gre za priobčitev avdovizualnih del ali del vizualne umetnosti s tehničnimi sredstvi (projekcija filma, prikaz fotografije na zaslonu ipd.)³⁴
5. Pravico radiodifuznega oddajanja: nanaša se na oddajanje po radijskih ali TV signalih, vključno satelit in kabel.³⁵
6. Pravico radiodifuzne retransmisije: sočasno, nespremenjeno in neskrajšano ponovno oddajanje programskih signalov druge RTV organizacije (npr. kabelski operater). Praviloma se upravlja kolektivno.³⁶
7. Pravico sekundarnega radiodifuznega oddajanja: gre za priobčitev že oddaljenega programa po zvočniku, zaslonu ipd.³⁷
8. Pravico dajanja na voljo javnosti: je omogočanje, da je delo dostopno posameznikom na kraju in času, ki ga sami izberejo (tipično spletno "*on-demand*" okolje).³⁸

Uporaba v spremenjeni obliki

1. Pravica predelav: se nanaša na prevod, aranžma, priredbo ali druga spremembo dela, vključno z vgraditvijo prvotnega dela v novo delo. Primeri tega so *remix*, priredba pesmi, filmska verzija knjige, vse to pa zahteva dovoljenje.³⁹
2. Pravica avdovizualne priredbe: je posebna pravica povezovanja drugih del v avdiovizualno delo (film). Običajno posebej urejajo prenose pogodb s filmskim producentom.⁴⁰

³¹ Prav tam, 26. člen.

³² Prav tam, 27. člen.

³³ Prav tam, 28. člen.

³⁴ Prav tam, 29. člen.

³⁵ Prav tam, 30. člen.

³⁶ Prav tam, 31. člen.

³⁷ Prav tam, 32. člen.

³⁸ Prav tam, 32.a člen.

³⁹ Prav tam, 33. člen.

⁴⁰ Prav tam, 104. člen.

2.3.3 Druge avtorske pravice

- 3 Pravica dostopa in izročitve: pravica avtorja dostopa do izvirnika ali primerka, ki je v posesti drugega, kadar je to nujno za reprodukcijo ali predelavo; pravica zahtevati izločitev izvirnika likovnega/fotografskega dela za razstavo.⁴¹
- 4 Sledna pravica: je pravica avtorja likovnega dela do nadomestila pri nadaljnjih prodajah izvirnika preko trgovcev z umetninami (galerije, dražbe).⁴²
- 5 Pravica javnega posojanja: je pravica do primerne nadomestila za javno posojanje (knjižnice).⁴³
- 6 Pravica do nadomestila: je pravica do pavšalnih nadomestil, ki se plačujejo pri prvi prodaji ali uvozu naprav za snemanje, fotokopiranje ter praznih nosilcev (CD, DVD, ključki itd.). Nadomestila so kompenzacija za dovoljene zasebne kopije in se običajno pobirajo prek kolektivnih organizacij.⁴⁴

2.4 AVTORSKA PRAVICA IN LASTNINSKA PRAVICA

Avtorska pravica je neodvisna od lastninske pravice ali drugih stvarnih pravic na fizičnem nosilcu. Prodaja fizičnega nosilca ne pomeni avtomatičnega prenosa materialnih avtorskih pravic in obratno; prenos materialnih pravic ne pomeni nujno prenosa lastne lastnine na izvirniku.⁴⁵

Avtorska pravica ni prenosljiva v celoti, je pa predmet dedovanja z izjemo pravice skesanja; prenašajo se lahko posamične materialne in druge pravice avtorja, moralne pravice pa ostajajo praviloma neprenosljive.⁴⁶ Zakon zahteva pisno obliko za prenose in licence; če ni določeno drugače, se domneva neizključni prenos, omejen na ozemlje Slovenije in običajen čas za vrsto del.⁴⁷

ZASP posebej ureja pogodbe v katerih je tipičen predmet prenos avtorskih oziroma sorodnih pravic, to so: založniška pogodba, pogodba o izvedbi, pogodba o naročilu avtorskega dela, filmskoprodukcijska pogodba, pogodbe za računalniške programe in baze podatkov, avtorsko delo iz delovnega razmerja ipd..⁴⁸

2.5 ZAKONITE LICENCE IN IZJEME

ZASP določa natančen sistem zakonskih licenc in prostih uporab, ki morajo izpolnjevati t. i. "trojni test": uporaba mora biti omejena glede na namen, skladna z dobrimi običaji

⁴¹ Prav tam, 34. člen.

⁴² Prav tam, 35. člen.

⁴³ Prav tam, 36. člen.

⁴⁴ Prav tam, 37. člen.

⁴⁵ Prav tam, 40. člen.

⁴⁶ Prav tam, 68-70. člen.

⁴⁷ Prav tam, 75. in 80. člen.

⁴⁸ Prav tam.

in ne sme nerazumno posegati v zakonite interese avtorja.⁴⁹ Med najpomembnejšimi so:

- uporaba za pouk⁵⁰ in znanstveno raziskovanje⁵¹ (tudi z uporabo elektronskih sredstev),⁵²
- citiranje,⁵³
- poročanje o dnevnih dogodkih,⁵⁴
- uporaba za invalide,⁵⁵
- privatno reproduciranje v omejenem obsegu,⁵⁶
- uporaba del v javnem prostoru (npr. nekatera dela v arhitekturi),⁵⁷
- uporaba v uradnih postopkih,⁵⁸
- začasno tehnološko reproduciranje,⁵⁹
- izjeme za besedilno in podatkovno rudarjenje,⁶⁰
- osirotela dela in dela izven pravnega prometa v kulturnih ustanovah.⁶¹

DSM je te izjeme dodatno poenotila in uredila pravila za spletne platforme, nove sorodne pravice za medijske publikacije in AV avtorje; Slovenija jo je implementirala z zadnjimi novelami ZASP.⁶²

3. VARSTVO IN UVELJAVLJANJE PRAVIC: NA KOGA SE OBRNITI

Če posameznik meni, da so njegove pravice kršene, ima na voljo več poti in institucij:

1. Civilno sodno varstvo: avtor ali imetnik pravic lahko pred pristojnim civilnim sodiščem zahteva prenehanje kršitve, prepoved nadaljne kršitve, odstranitev posledic, odškodnino, objavo sodbe, izročitev nezakonitih primerkov, podatke o izvoru ipd.⁶³
2. Prekrški: ZASP vsebuje tudi kazenske določbe zoper pravice avtorske in sorodne pravice, kršitev se kaznuje z globo, inšpekcijski nadzor pa izvaja tržna inšpekcija. Globo se lahko izreče tako fizični kot pravni osebi.⁶⁴

⁴⁹ Prav tam, 46. člen.

⁵⁰ Prav tam, 47. člen.

⁵¹ Prav tam, 57.c člen.

⁵² Prav tam, 47.b člen.

⁵³ Prav tam, 51. člen.

⁵⁴ Prav tam, 48. člen.

⁵⁵ Prav tam, 48.b člen.

⁵⁶ Prav tam 50. člen.

⁵⁷ Prav tam, 55. člen.

⁵⁸ Prav tam, 56. člen.

⁵⁹ Prav tam, 49.a člen..

⁶⁰ Prav tam, 57.b člen

⁶¹ Prav tam, 50.b člen.

⁶² Direktiva (EU) 2019/790.

⁶³ ZASP, 167-173. člen.

⁶⁴ Prav tam, 184-186.a člen.

3. Kazensko pravo: KZ-1 vsebuje kazniva dejanja zoper pravice intelektualne lastnine (npr. neupravičena uporaba, reproduciranje avtorskega dela), za katera je možno vložiti kazensko ovadbo na policiji ali državnemu tožilstvu, nekatera pa se preganjajo tudi po uradni dolžnosti.⁶⁵
4. Kolektivne organizacije: če gre za pravice, ki se kolektivno upravljajo (glasba, avdiovizualna dela, fonogrami itd.), se posameznik lahko obrne na pristojno kolektivno organizacijo (npr. SAZAS za glasbena dela, AIPA za avdiovizualna, IPF za fonograme) za pomoč pri uveljavljanju nadomestil, preverjanju licenc, opozorilih uporabnikom in po potrebi sprožitvi postopkov.⁶⁶
5. Urad za intelektualno lastnino (UIL): kot državni organ, pristojen za intelektualno lastnino, vodi postopke v zvezi z registriranimi pravicami in nadzorom nad kolektivnim upravljanjem; nanj se je mogoče obrniti za informacije, pritožbe v zvezi s kolektivnimi organizacijami in splošno svetovanje.⁶⁷
6. Organizacije avtorjev in odvetniki: številna poklicna združenja in sindikati avtorjev ter specializirani odvetniki nudijo pravno pomoč; ZASP izrecno priznava aktivno legitimacijo kolektivnim organizacijam, sindikalnim organizacijam in poklicnim združenjem za uveljavljanje varstva pravic svojih članov pred sodišči in drugimi organi.⁶⁸

Osnovni praktični koraki pri sumu kršitve:

- zbrati dokaze o avtorstvu (datoteke, osnutke, priče, pogodbe, objave z datumom) in o kršitvi (posnetki, screenshoti, računi, oglasi);
- poslati kršitelju pisni poziv za prenehanje kršitve in ureditev razmerja (licenca, nadomestilo), pogosto preko odvetnika ali kolektivne organizacije.

4 SPLETNO PIRATSTVO

4.1 KAJ JE SPLETNO PIRATSTVO

Spletno piratstvo pomeni, da ljudje prek interneta dostopajo do filmov, glasbe, serij ali športnih prenosov brez plačila oziroma brez dovoljenja avtorjev. To se lahko zgodi na primer, ko nekdo gleda film na nelegalni spletni strani, prenaša glasbo brez dovoljenja ali uporablja piratske aplikacije za ogled televizijskih programov.

Takšne vsebine so pogosto zelo enostavno dostopne, kar je eden od razlogov, da je piratstvo med uporabniki, zlasti mladimi, precej razširjeno. Vendar pa to predstavlja resen problem, saj ustvarjalci in ponudniki storitev zaradi tega izgubljajo prihodke, hkrati pa se pojavljajo tudi tveganja za uporabnike, kot so virusi ali zloraba podatkov.

⁶⁵ KZ-1, 147-149. člen.

⁶⁶ Kolektivne organizacije in avtorji. Asociacija, e-vir.

⁶⁷ O Uradu za intelektualno lastnino. Urad Republike Slovenije za intelektualno lastnino, e-vir.

⁶⁸ ZASP, 72. člen.

Zaradi hitrega razvoja tehnologije se načini piratstva nenehno spreminjajo, zato je pomembno razumeti, kako se pojavlja in zakaj je problematično.⁶⁹

4.2 KAJ KAŽEJO PODATKI O PIRATSTVU V EU (EUIPO)

EUIPO spremlja in analizira pojav spletnega piratstva v državah članicah. Njegova poročila za obdobje 2017–2023 ponujajo vpogled v razširjenost piratstva glede na različne vrste vsebin in navade uporabnikov.⁷⁰

Ključne ugotovitve poročila kažejo, da se je skupna stopnja piratstva v EU stabilizirala na približno 10,2 dostopa na uporabnika interneta mesečno. Piratstvo je naraščalo do konca leta 2021, nato pa se je trend umiril.⁷¹

4.3 NAJPOGOSTEJŠA VRSTA PIRATSTVA

Najpogostejša oblika piratstva v EU je piratstvo televizijskih vsebin, ki predstavlja največji delež vseh dostopov. Piratstvo televizijskih vsebin se je leta 2023 ustalilo pri približno 5,1 dostopa na uporabnika mesečno, pri čemer se razlike med državami povečujejo.⁷²

4.4 KAKO UPORABNIKI DOSTOPAJO DO PIRATSKIH VSEBIN

4.4.1 Streaming

Pretakanje (streaming) ostaja najpogostejši način dostopa do piratskih vsebin. Uporabnikom omogoča takojšnje gledanje vsebin brez prenosa, zato je zelo priljubljen.⁷³

Pri piratstvu filmov predstavlja približno 74 % vseh dostopov, pogosto pa se uporablja tudi pri televizijskih vsebinah.⁷⁴

Tak način je problematičen, ker:

- omogoča hiter in množičen dostop do nelegalnih vsebin,
- zmanjšuje prihodke zakonitih ponudnikov,
- je lahko povezan z varnostnimi tveganji (npr. virusi).⁷⁵

⁶⁹ Online copyright infringement in the European union films, music, publications, software and TV(2017-2023), EUIPO, 2019, e-vir.

⁷⁰ Prav tam.

⁷¹ Prav tam.

⁷² Prav tam.

⁷³ Prav tam.

⁷⁴ Prav tam.

⁷⁵ Prav tam.

4.4.2 Ripping

Ripping pomeni pretvorbo ali kopiranje vsebine iz zakonitega vira v novo obliko, ki jo uporabnik shrani ali deli.⁷⁶

Najpogosteje se pojavlja pri glasbi, kjer predstavlja skoraj polovico vseh dostopov do piratske glasbe. Uporabniki na primer pretvarjajo vsebine iz spletnih platform v zvočne datoteke. Problem *rippinga* je, da:

- omogoča trajno shranjevanje piratskih vsebin,
- krši avtorske pravice ustvarjalcev,
- zmanjšuje uporabo zakonitih storitev.⁷⁷

4.5 KATERE VRSTE PIRATSTVA NARAŠČAJO IN KATERE UPADAJO

Piratstvo filmov se je leta 2023 zmanjšalo za približno 25 %, s povprečno 0,9 dostopa na uporabnika mesečno.⁷⁸ Po drugi strani pa piratstvo televizijskih vsebin in športnih prenosov rahlo narašča, kar kaže na večje zanimanje za vsebine v živo. Piratstvo glasbe je rahlo naraslo, medtem ko piratstvo publikacij ostaja stabilno.⁷⁹

4.6 RAZLIKE MED NAPRAVAMI

Uporabniki še vedno pogosteje dostopajo do piratskih vsebin prek namiznih računalnikov, ki predstavljajo približno 60 % dostopov pri televizijskih vsebinah.⁸⁰ Vendar se mobilne naprave hitro približujejo in pri nekaterih vrstah vsebin (npr. glasba) že prevladujejo.⁸¹

4.7 OD ČESA JE ODVISEN OBSEG PIRATSTVA

Na piratstvo vplivajo različni socialno-ekonomski dejavniki.

Med pomembnejšimi so:

- dostopnost zakonitih vsebin (večja dostopnost zmanjšuje piratstvo),
- gospodarske razmere (npr. brezposelnost, dohodkovna neenakost),
- starostna struktura prebivalstva (več mladih pogosto pomeni več piratstva),
- odnos družbe do piratstva.⁸²

⁷⁶ Prav tam.

⁷⁷ Prav tam.

⁷⁸ Prav tam.

⁷⁹ Prav tam.

⁸⁰ Prav tam.

⁸¹ Prav tam.

⁸² Prav tam.

Pri televizijskih vsebinah je zanimivo, da višja brezposelnost med mladimi dejansko zmanjšuje piratstvo.⁸³ Eden od razlogov je, da mladi v takih primerih pogosteje živijo pri starših, ki že plačujejo zakonite televizijske naročnine, zato nimajo potrebe po piratskih vsebinah. Prav tako večji delež uporabnikov interneta in več mobilnih naročnin zmanjšuje piratstvo, medtem ko je imela pandemija COVID-19 nasproten učinek – piratstvo se je povečalo.⁸⁴ Pomembno vlogo ima tudi dostopnost zakonitih vsebin; več televizijskih kanalov pomeni manj piratstva.⁸⁵

Pri filmih se piratstvo zmanjšuje v državah z višjim življenjskim standardom, medtem ko več mladih in višja brezposelnost med mladimi prispevata k njegovi rasti. Pomembno vlogo ima tudi ozaveščenost o zakonitih možnostih, ki piratstvo zmanjšuje.⁸⁶

Pri glasbi in programski opremi je ključen dejavnik dohodkovna neenakost – večja neenakost pomeni več piratstva. Na razširjenost vplivajo tudi odnos uporabnikov do piratstva ter dostop do tehnologije, zlasti mobilnih naprav.⁸⁷

Pri publikacijah piratstvo narašča predvsem zaradi večje uporabe interneta, dohodkovne neenakosti in družbene tolerance do takšnega ravnanja.⁸⁸

Pri športnih prenosih v živo pa je značilno, da se piratstvo lahko povečuje tudi v bogatejših državah, predvsem zaradi visokih cen zakonitih storitev in velikega povpraševanja.⁸⁹

4.8 IPTV PIRATSTVO

IPTV pomeni prenos televizijskih vsebin prek interneta, namesto prek klasičnih oblik, kot so kabelska ali satelitska televizija. Omogoča takojšnje pretakanje (v živo ali na zahtevo) in praviloma deluje prek nadzorovanih omrežij, ki zagotavljajo stabilno in kakovostno izkušnjo gledanja.⁹⁰

IPTV piratstvo pa pomeni nezakonito distribucijo televizijskih programov, filmov in športnih prenosov prek interneta z uporabo podobnih tehničnih rešitev (npr. posebnih aplikacij, IPTV predvajalnikov ali strežnikov za pretakanje). Takšne storitve pogosto posnemajo zakonite ponudnike in uporabnikom omogočajo zelo podobno izkušnjo – visoko kakovost slike in neprekinjeno predvajanje, pogosto tudi na televiziji prek posebnih naprav (t. i. set-top boxov – sprejemnikov, ki omogočajo povezavo med internetom in televizijo).⁹¹ Glavna razlika med IPTV piratstvom in običajnim spletnim

⁸³ Prav tam.

⁸⁴ Prav tam.

⁸⁵ Prav tam.

⁸⁶ Prav tam.

⁸⁷ Prav tam.

⁸⁸ Prav tam.

⁸⁹ Prav tam.

⁹⁰ Prav tam.

⁹¹ IPTV set top box, Agencija 41, 2017, e-vir.

piratstvu je prav v tej izkušnji; IPTV deluje bolj kot “prava televizija”, ne le kot posamezni posnetki na spletnih straneh.⁹²

Posledice IPTV piratstva so predvsem ekonomske – zmanjšujejo se prihodki zakonitih ponudnikov in ustvarjalcev, hkrati pa pada vrednost pravic za predvajanje.⁹³ To še posebej prizadene športne organizacije in medijske družbe, ki so od teh prihodkov močno odvisne.⁹⁴

4.9 KAKO PREPREČIMO IPTV PIRATSTVO

Poleg tega se povečujejo stroški ukrepov za preprečevanje piratstva, saj morajo zakoniti ponudniki vlagati znatna sredstva v tehnologije za zaščito vsebin in v postopke uveljavljanja pravic. Med te ukrepe sodijo digitalno označevanje vsebin (*fingerprinting*), vodni žigi ter sodelovanje z regulativnimi organi pri zapiranju nezakonitih prenosov.⁹⁵ Kljub tem prizadevanjem pa napredne metode kršiteljev, kot so uporaba VPN-jev za prikrivanje IP-naslovov in uporaba naprednih gostiteljskih storitev, še naprej predstavljajo velik izziv za učinkovito uveljavljanje avtorskih pravic.⁹⁶

IPTV piratstvo predstavlja resen izziv zaradi kompleksnosti in visoke tehnološke razvitosti svojih operativnih omrežij. Glavne težave izvirajo iz napredne in nenehno razvijajoče se tehnološke infrastrukture, zaradi katere organi pregona težko sledijo njenemu delovanju. Takšna omrežja so izjemno odporna in prilagodljiva, saj se nezakonite IPTV storitve pogosto hitro ponovno vzpostavijo tudi po izvedenih ukrepih pregona.⁹⁷ Dodatne ovire predstavljajo pravni in jurisdikcijski izzivi, saj decentralizirana narava interneta omogoča izkoriščanje razlik med pravnimi sistemi različnih držav.⁹⁸

Učinkovito spopadanje z izzivi, ki jih predstavlja IPTV piratstvo, zahteva usklajen in večplasten pristop, ki vključuje tehnološke rešitve, pravne ukrepe in izobraževalne kampanje za zmanjšanje ponudbe in povpraševanja po nezakonitih vsebinah. Pri tem so pravni postopki pogosto odvisni od mednarodnega sodelovanja, saj različni pravni sistemi dodatno otežujejo hitro in učinkovito ukrepanje.⁹⁹

4.10 SLOVENIJA IN POJAV PIRATSTVA

Slovenija se glede piratstva uvršča v evropsko povprečje. Raziskave EUIPO o vedenju uporabnikov kažejo, da:

- približno 17 % prebivalcev priznava uporabo piratskih vsebin,

⁹² Online copyright infringement in the European union films, music, publications, software and TV(2017-2023), EUIPO, 2019, e-vir.

⁹³ Prav tam.

⁹⁴ Prav tam.

⁹⁵ Prav tam.

⁹⁶ Prav tam.

⁹⁷ Prav tam.

⁹⁸ Prav tam.

⁹⁹ Prav tam.

- okoli 38 % uporablja plačljive zakonite digitalne storitve,
- del uporabnikov še vedno ni povsem prepričan o zakonitosti določenih spletnih virov.¹⁰⁰

To kaže na srednjo raven digitalne ozaveščenosti in na obstoj mešanih navad pri uporabi digitalnih vsebin.¹⁰¹

V Sloveniji so najpogostejše oblike piratstva skladne z evropskimi trendi:

- spletno pretakanje (streaming) piratskih vsebin,
- dostop do športnih prenosov v živo,
- uporaba IPTV storitev.¹⁰²

Te oblike so tesno povezane z razvojem digitalnih platform in široko dostopnostjo interneta.

Slovenija kot članica EU sledi usklajenemu evropskemu pravnemu okviru na področju avtorskega prava.¹⁰³ Piratske dejavnosti so v skladu z zakonodajo o avtorskih pravicah prepovedane, vendar se v praksi ukrepi pogosto osredotočajo predvsem na večje ponudnike storitev, medtem ko je pregon posameznih uporabnikov manj pogost.¹⁰⁴

5 UKREPI ZA PREPOZNAVANJE AVTORSKIH VSEBIN

Content ID je avtomatiziran sistem na YouTube, namenjen imetnikom avtorskih pravic, ki želijo zaščititi svoje vsebine. Deluje tako, da imetniki pravic v sistem naložijo svoje avdio- in videoposnetke, nato pa sistem samodejno preverja vse novo naložene videe in išče ujemanja. Če zazna ujemanje, se sproži t. i. zahtevek, na podlagi katerega lahko imetnik pravic:

- blokira video,
- zasluži z oglasi (monetizacija),
- ali samo spremlja njegovo gledanost.¹⁰⁵

Sistem je na voljo predvsem večjim imetnikom pravic, ki imajo obsežen nabor izvirnih vsebin.¹⁰⁶

¹⁰⁰ Prav tam.

¹⁰¹ Prav tam.

¹⁰² Prav tam.

¹⁰³ Prav tam.

¹⁰⁴ Prav tam.

¹⁰⁵ Prav tam.

¹⁰⁶ Prav tam.

6 AVTORSKO PRAVO NA SPLETNIH PLATFORMAH

6.1 OD CD-ja DO STREAMINGA

Razvoj glasbene industrije je v zadnjih desetletjih prešel tri glavne faze; od fizične prodaje glasbenih nosilcev (CD-jev), preko digitalnih prenosov, do današnjega prevladujočega modela *streaminga*. V času CD-jev so prihodki temeljili na enkratnem nakupu fizičnega izdelka, kar je omogočalo relativno visoke zaslužke na enoto prodaje, vendar je bil ta model močno prizadet zaradi digitalnega piratstva. Sledil je prehod na digitalne prenose, kjer so uporabniki glasbo kupovali v digitalni obliki, vendar še vedno kot "lastnino" datoteke.¹⁰⁷

Današnji model temelji na platformah za pretakanje glasbe, kot je Spotify, kjer uporabniki ne kupijo glasbe, temveč plačujejo dostop do celotnega kataloga. Prihodki se ustvarjajo iz naročnin in oglasov ter se nato delijo glede na število predvajanj posameznih skladb. Povprečni zaslužek na en predvajanje je zelo nizek in znaša približno 0,003 do 0,005 evra, kar pomeni, da mora skladba doseči milijone predvajanj, da ustvari pomembnejši prihodek.¹⁰⁸

V tem kontekstu ima pomembno vlogo tudi pravni okvir Evropske unije, zlasti Direktiva 2011/77/EU, ki je podaljšala trajanje varstva sorodnih pravic izvajalcev in producentov fonogramov na 70 let. To pomeni, da lahko glasba ostaja ekonomsko izkoriščana dlje časa, kar je še posebej pomembno v *streaming* ekonomiji, kjer se prihodki ustvarjajo postopoma skozi dolgotrajno uporabo vsebin. Tako se klasični model enkratne prodaje glasbe postopoma spreminja v dolgoročni sistem delitve prihodkov, kjer imajo pravice in njihovo trajanje ključno vlogo pri ekonomski vrednosti glasbenih del.¹⁰⁹

6.2 AVTORSKE PRAVICE NA SPLETNIH PLATFORMAH

Danes pa avtorske pravice niso pomembne le v glasbeni industriji, temveč tudi na spletnih platformah, kot so YouTube, Spotify, TikTok in Instagram. Na teh platformah uporabniki vsakodnevno nalagajo in delijo vsebine, zato je vprašanje avtorskih pravic še posebej pomembno.

Spletne platforme omogočajo hitro in enostavno deljenje vsebin, kar pa hkrati povečuje tveganje za kršitve avtorskih pravic.

Na platformah, kot je YouTube, uporabniki nalagajo videoposnetke, ki pogosto vključujejo glasbo, filme ali druge zaščitene vsebine. Zato platforma uporablja sisteme,

¹⁰⁷Od CD-a do streaminga: Kako digitalna revolucija mijenja glazbenu industriju i mlade, INDEXHR, 2024, e-vir.

¹⁰⁸ »Koliko zasluži izvajalec na 1 stream?«, ChatGPT.

¹⁰⁹ Report on the application of Directive 2011/77/EU amending Directive 2006/116/EC on the term of protection of copyright and certain related rights, The Commission, 2025, e-vir.

kot je Content ID, ki samodejno prepozna avtorsko zaščitene vsebine in omogoča blokado, monetizacijo ali spremljanje videov.

Pri glasbenih platformah, kot je Spotify, so avtorske pravice urejene preko licenc, ki omogočajo zakonito predvajanje glasbe. Uporabniki ne kupijo glasbe, ampak plačujejo dostop, ustvarjalci pa prejema delež prihodkov glede na število predvajanj.

Na družbenih omrežjih, kot sta TikTok in Instagram, uporabniki pogosto uporabljajo glasbo v svojih videih. Platforme zato sklepajo pogodbe z imetniki pravic, ki omogočajo uporabo glasbe, vendar pod določenimi pogoji.

Pomembno spremembo na tem področju je prinesla t. i. DSM direktiva Evropske unije. Ta določa, da so platforme odgovorne za avtorsko zaščitene vsebine, ki jih nalagajo uporabniki. V praksi to pomeni, da morajo platforme:

- pridobiti ustrezne licence od imetnikov pravic ali
- uporabljati tehnologije za prepoznavanje in filtriranje vsebin (npr. avtomatske filtre).¹¹⁰

Če teh obveznosti ne izpolnijo, lahko odgovarjajo za kršitve avtorskih pravic. Kljub temu direktiva ohranja določene izjeme za uporabnike, kot so parodije, kritike in citati, če gre za nekomercialno uporabo. To je pomembno predvsem za ustvarjalce vsebin na družbenih omrežjih.¹¹¹

7 UMETNA INTELIGENCA IN AVTORSKO PRAVO

V Nemčiji poteka tudi razprava o tem, ali in pod kakšnimi pogoji je lahko glasba, ustvarjena z umetno inteligenco, zaščitena z avtorskim pravom. Ključno vprašanje je, ali je pri nastanku dela prisoten zadosten človeški prispevek ali pa se orodja umetne inteligence obravnavajo zgolj kot tehnična pomoč.¹¹²

Z razvojem digitalnih tehnologij in umetne inteligence se avtorske pravice hitro prilagajajo novim načinom ustvarjanja in uporabe vsebin. Umetna inteligenca danes omogoča ustvarjanje glasbe, videov in drugih digitalnih del, kar odpira pomembna pravna vprašanja, predvsem, kdo je avtor takšnega dela in kdo je upravičen do prihodkov.¹¹³

Na ravni EU potekajo prizadevanja za prilagoditev avtorskega prava digitalnemu okolju. Eden izmed ciljev je poenostavitev licenciranja vsebin med državami članicami,

¹¹⁰ Music law in Germany and Europe, Horak, 2025, e-vir.

¹¹¹ Prav tam.

¹¹² Prav tam.

¹¹³ Prav tam.

tudi z boljšim povezovanjem organizacij za kolektivno upravljanje pravic.¹¹⁴ Tako naj bi ustvarjalci lažje upravljali svoje pravice tudi čezmejno.¹¹⁵

Pomembno vlogo ima tudi predlog Evropskega zakona o umetni inteligenci (AI Act), ki uvaja pravila za uporabo umetne inteligence. Ta vključuje zahteve po večji preglednosti delovanja sistemov in določanju odgovornosti za vsebine, ustvarjene z umetno inteligenco. Hkrati se na evropski ravni pojavljajo pobude za pravičnejše plačilo ustvarjalcev, zlasti na pretočnih platformah, kjer prihodki pogosto ostajajo nizki.¹¹⁶

Na mednarodni ravni ima pomembno vlogo WIPO, ki si prizadeva za oblikovanje enotnih pravil glede avtorskih pravic v digitalnem okolju. Poseben poudarek je na vsebinah, ustvarjenih z umetno inteligenco, ter na pravični delitvi prihodkov pri globalnem pretakanju glasbe in videov.¹¹⁷

Poleg tega se razvijajo tudi novi pravni koncepti, kot so NFT-ji (nezamenljivi žetoni), ki predstavljajo novo obliko digitalnega lastništva. Ključno vprašanje pri tem je, ali nakup NFT-ja pomeni tudi prenos avtorskih pravic ali zgolj pravico do uporabe vsebine.¹¹⁸

7.1 PRIHODNI RAZVOJ

Z naraščajočo uporabo umetne inteligence v glasbeni produkciji se pričakuje razvoj novih pravnih ureditev, ki bodo jasno določile zaščitne mehanizme za dela, ustvarjena z uporabo umetne inteligence.

Tehnologije, *blockchain*, bi lahko v prihodnosti omogočile avtomatizirano upravljanje pravic in licenc na globalni ravni, kar bi poenostavilo distribucijo in nadzor nad avtorskimi deli.¹¹⁹

Razprave o pravični delitvi prihodkov iz pretočnih storitev bodo v prihodnje še intenzivnejše. Možna je uvedba obveznih modelov delitve prihodkov, ki bi neposredno koristili ustvarjalcem glasbe.¹²⁰

Države si vse bolj prizadevajo za poenotenje standardov na področju digitalnih glasbenih pravic. Takšna harmonizacija bi omogočila boljšo zaščito ustvarjalcev na globalni ravni ter zmanjšala pravno negotovost.¹²¹

Z razvojem virtualnega okolja se pojavljajo nova vprašanja glede zaščite in licenciranja glasbe v virtualnih okoljih. Glasbeno pravo se bo moralo prilagoditi novim oblikam digitalnih interakcij. Poseben izziv predstavljajo hibridni modeli, ki združujejo fizične in

¹¹⁴ Prav tam.

¹¹⁵ Prav tam.

¹¹⁶ Prav tam.

¹¹⁷ Prav tam.

¹¹⁸ Prav tam.

¹¹⁹ Prav tam.

¹²⁰ Prav tam.

¹²¹ Prav tam.

digitalne nastope, saj bo treba prilagoditi obstoječe pravne okvire novim oblikam izvajanja glasbe.¹²²

8 ZAKLJUČEK

Avtorske pravice imajo v digitalnem svetu vedno pomembnejšo vlogo, saj mladi internet vsakodnevno uporabljajo za poslušanje glasbe, gledanje videov, ustvarjanje vsebin in komunikacijo na družbenih omrežjih. Pravna in digitalna pismenost zato ne pomeni le poznavanja pravil, temveč tudi razumevanje odgovorne in varne uporabe spletnih vsebin. Pomembno je, da mladi poznajo svoje pravice in obveznosti pri uporabi, deljenju in ustvarjanju digitalnih vsebin ter razumejo pomen spoštovanja dela ustvarjalcev. Le z večjo ozaveščenostjo in znanjem je mogoče ustvariti bolj odgovorno, vključujoče in pravično digitalno okolje za vse uporabnike interneta.

¹²² Prav tam.

8 VIRI IN LITERATURA

8.1 PRAVNI VIRI

1. Direktiva (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29 ES
2. Kazenski zakonik (KZ-1). Uradni list RS, št. 50/12 – uradno prečiščeno besedilo, 54/15, 6/16 – popr., 38/16, 27/17, 23/20, 91/20, 95/21, 186/21, 105/22 – ZZNŠPP, 16/23 in 107/24 – odl. US
3. Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (ZASP). Uradni list RS, št. 16/07 – uradno prečiščeno besedilo, 68/08, 110/13, 56/15, 63/16 – ZKUASP, 59/19 in 130/22.
4. Zakon o kolektivnem upravljanju avtorskih in sorodnih pravic (ZAKUASP). Uradni list RS, št. 63/16 in 130/22.

8.2 SPLETNI VIRI

1. Avtorsko pravo. Inštitut za intelektualno lastnino. URL: <https://www.ipi.si/podrocja-dela/avtorsko-pravo/>. 14. 4. 2026.
2. Avtorska in sorodne pravice. Republika Slovenija. 25. 11. 2025. URL: <https://www.gov.si teme/avtorska-in-sorodne-pravice/> 14. 4. 2026
3. How Content ID works. YouTube Help. URL: <https://support.google.com/youtube/answer/2797370?hl=en>, 14. 4. 2026.
4. Intellectual Property Challenges in the Digital Age : Online Copyright Infringement in the EU. InfoCons. URL: <https://infocons.org/blog/2024/12/10/intellectual-property-challenges-in-the-digital-age-online-copyright-infringement-in-the-eu/>, 14. 4. 2026.
5. IPTV set top box. Agencija 41, september 2017. URL: <https://www.agencija41.si/iptv-set-top-box/>, 14.4.2026.
6. Izjeme in omejitve v avtorskem pravu. Inštitut za odprte podatke in intelektualno lastnino. URL: <https://www.odipi.si/izjeme-in-omejitve-v-avtorskem-pravu/>. 14. 4. 2026.
7. Kolektivne organizacije in avtorji. Servis. 13. 8. 2019 URL: <https://www.asociacija.si/si/2019/08/13/servis-kolektivne-organizacije-in-avtorji/>. 14. 4. 2026
8. »Koliko zasluži izvajalec na 1 stream?«. ChatGPT, 14. 4. 2026.
9. Music law in Germany and Europe. Horak, januar 2025. URL: <https://horakmusiclaw.com/attorney/eu-copyright-directive/>, 14.4. 2026.
10. ONLINE COPYRIGHT INFRINGEMENT IN THE EUROPEAN UNION FILMS, MUSIC, PUBLICATIONS, SOFTWARE AND TV (2017-2023). EUIPO, 2019. URL: https://euipo.europa.eu/tunnel-web/secure/webdav/guest/document_library/observatory/documents/reports/2

024_online_copyright_infringement/2024_online_copyright_infringement_in_the_EU_FullR_en.pdf, 14.4.2026.

11. Osnove intelektualne lastnine. Univerza na primorskem. URL: <https://crpz.upr.si/studenti/osnove-intelektualne-lastnine/>. 14. 4. 2026
12. O Uradu za intelektualno lastnino. Republika Slovenija. 26. 1. 2026 URL: <https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/urad-za-intelektualno-lastnino/o-uradu/> 14. 4. 2026.
13. Report on the application of Directive 2011/77/EU amending Directive 2006/116/EC on the term of protection of copyright and certain related rights. The Commission, julij 2025. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=COM:2025:364:FIN>, 14. 4. 2026.
14. Od CD-a do streaminga: Kako digitalna revolucija mijenja glazbenu industriju i mlade. INDEXHR, marec 2024. URL: <https://www.index.hr/magazin/clanak/od-cda-do-streaminga-kako-digitalna-revolucija-mijenja-glazbenu-industriju-i-mlade/2544796.aspx>, 14.4.2026.
15. What is Intellectual Property? WIPO. URL: <https://www.wipo.int/en/web/about-ip>, 14.4.2026.
16. 10 zmot o avtorskih pravicah. CŠH odvetnice. URL: <https://www.csh.si/si/zmote-o-avtorskih-pravicah>, 14. 4. 2026